

**SUPREME COURT OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA**

**KOSOVO PROPERTY AGENCY (KPA) APPEALS PANEL
KOLEGJI I PËR APELIT TË KPA-së
ŽALBENO VEĆE KAI**

GSK-KPA-A-147/11

**Priština,
31. maj 2012. godine**

U postupku:

R.B.P.

Zastupan od strane **M.M.M.**

Podnosilac zahteva/Žalilac

Žalbeno veće Vrhovnog suda Kosova, u sastavu Anne Kerber, predsedavajući sudija, Elka Ermenkova i Sylejman Nuredini, sudije, u žalbi na odluku Komisije Kosovske agencije za imovinu KPCC/D/AR/101/2011 (spis predmeta upisani u KAI pod brojevima KPA47389), od dana 23. februara 2011. godine, nakon zasedanja održanog 31. maja 2012. godine, donosi sledeće

PRESUDA

1- Žalba R.P. se prihvata kao osnovana.

- 2- Poništena je odluka Komisije Kosovske agencije za imovinu KPCC/D/AR/101/2011, od dana 23. februara 2011. godine, u delu koji se odnosi na zahteve podnete dana 30. novembra 2007. godine, od strane M.M. u ime R.P., upisane pod brojem KPA47389, te je predmet vraćen na ponovno razmatranje.
- 3- Sud će snositi troškove postupka te će isti biti plaćeni iz budžetskih resursa.

Proceduralni i činjenični istorijat:

Dana 30. novembra 2007. godine, M.M. je podneo imovinski zahtev u Kosovskoj Agenciji za imovinu (KAI) u ime njegovog svekra, koji je hospitalizovan i invalid, tražeći da mu se potvrdi svojinsko pravo i posed nad parcelom br. 1367/[tačno: 1637/1] koja se nalazi na mestu zvanom "Pode-brdo", katastarska zona Batlava opština Podujevo, pašnjak 4 klase u površini od 0 ha 24 a 15 m² (upisana u KAI kao spis predmeta KPA47388, upisana pred Vrhovnim sudom kao GSK-KPA-A-146/11)

On je naveo da je njegov svekar bio vlasnik navedene imovine, te i da je izgubio posed dana 15. juna 1999. godine i da je parcele bila zauzeta od strane nepoznatog lica.

U prilogu njegovom imovinskom zahtevu, isti je dostavio KAI rešenje R. br. 51/73 izdato dana 26. septembra 1985. godine od strane Opštinskog suda u Podujevu u vezi deobe parcela a posebno o dodeljivanju parcela u sporu R.P.. On je takođe dostavio rešenje br. 466-48/92 Opštine Podujevo, od dana 3. juna 1993. godine, koje dodeljuje Radosvu i takođe drugom licu pravo na pristup na njihovoj imovini kroz parcelu br. 2495 koja se nalazi u katastarskoj zoni Batlava.

Izvršni sekretarijat je obradio obaveštenje o zahtevu. Dana 23. juna 2008. godine, ekipa za obaveštenje KAI je postavila znak na parceli br. 1367/1, označavajući da je imovina pila predmet u zahtevu te i da zainteresovana lica trebaju podneti odgovor u roku od 30 dana. Dana 21. juna. 2010. godine, KAI je ponovno izvršila obaveštenje. Međutim, ovoga puta nisu postavili znak na parceli već su obavilo obaveštenje putem objavljivanja u Listu o obaveštenju KAI br. 2. List je dat predsedniku sela Batlava kao i nekoliko službenih institucija i postavljen na ulazu i izlazu Batlave.

Izveštaj o verifikaciji je potvrdio valjanost rešenja Opštinskog suda u Podujevu. Izvršni sekretarijat je obuhvatio ex officio posedovni listu br. 338 u spisu predmeta, katastarske zone Batlava, Opština Podujevo, koji pokazuje da je imovina u predmetu upisana na ime R.P..

Izvršni sekretarijat je nekoliko puta između jula 2008. godine i aprila 2009. godine, bezuspešno zatražio od M.M. da dostavi punomoćje dato od strane nosioca imovinskog prava, R.P..

Olukom KPCC/D/AR/101/2011 od dana 23. februara 2011. godine, Komisija Kosovske agencije za imovinu (KKAI) je odbacila zahtev iz razloga što M.M. nije član domaćinstva kao što je definisano u članu 1. UNMIK Administrativnog naređenja (AN) 2007/50 zamenjenog Zakonom br. 03/L-079, te i da on nije dostavio KAI punomoćje nosioca imovinskog prava iako mu je nekoliko puta pružena prilika.

Dana 28. jula 2011. godine, uručena je odluka KKAI M.M. te je isti uložio žalbu Vrhovnom sudu na gore navedenu odluku dana 25. avgusta 2011. godine.

U njegovoj žalbi, M.M. napada odluku KKAI na osnovu pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjenica i bitne povrede zakona. On je dostavio Vrhovnom sudu punomoćje potpisano od strane R.P., overeno dana 23. marta 2011. godine – OV. II. Br. 20/2011- od strane Suda u Prokuplju u Srbiji. Ovim punomoćjem R.P. ovlašćuje M.M. da podnese zahtev za uzurpiranu imovinu na Kosovu pred KAI te i da preuzme sve pravne lekove i sve ostale prane i činjenične radnje povodom predmeta registrovanih u KAI.

M.M. traži od KKAI da povuče svoju odluku i prizna pravo poseda R.P. nad parcelom br. 1367/1.

Pravno obrazloženje:

1. Zahtev M.M. se treba tumačiti kao žalba kojom je tražio od Vrhovnog suda da poništi odluku KKAI i prihvati njegove zahteve.

Prvostepena odluka je uručena zastupniku žalioca, M.M., dana 28. jula 2011. godine. U smislu člana 12.1 UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079, stranka može uložiti žalbu u roku

od trideset (30) dana od dana obaveštenja o zahtevu. M.M. je u ime R.P. blagovremeno uložio žalbu dana 25. avgusta 2011. godine.

2. Vrhovni sud smatra da je KKAI tačno primenila pravila u vezi zastupanja stranke. Međutim, Sud nalazi da je odluka na koju je uložena žalba zasnovana a ozbiljnoj povredi proceduralnog prava (član 182.1 ZPP). Nije formalno zatraženo od zastupnik podnosioca zahteva da popravi i popuni zahtev. Da se ovo uradi, telefonski poziv nije dovoljan, već pismeni zahtev koji bi privukao pažnju na posledice ne počinjanja tim zahtevom bi bio dovoljan.

a. Što se tiče zastupanja stranke, odeljak 5.2 AN 2007/5 zamenjeno glasi: *“U postupku pred Komisijom, u slučaju kada fizičko lice nije u mogućnosti da podnese zahtev, zahtev može da podnese član porodičnog domaćinstva. Podnosioca imovinskog zahteva može da zastupa ovlašćeno fizičko lice sa pravovaljanim punomoćjem. U izuzetnim slučajevima, kada je punomoćje problematično, Izvršni sekretarijat može da izda alternativni dokument o ovlašćenom zastupanju podnosioca.”*

Na osnovu člana 1 istog AN, *“Član porodičnog domaćinstva” je bračni drug, deca (rođena u, ili van bračne zajednici ili usvojena) i ostale osobe koje je nosioc imovinskog prava dužan da izdržava u skladu sa važećim zakonom, ili osobe koje su dužne da izdržavaju nosioca imovinskog prava u skladu sa važećim zakonom, bez razlike na to da li osoba stanuje ili ne u imovini zajedno sa nosiocem imovinskog prava ”.*

U konkretnom slučaju, KKAI je korektno odlučila da M.M. treba dostaviti valjano punomoćje. Nosilac imovinskog prava, R.P. je hospitaliziran i invalid. Ta situacija je dovoljna da se zaključi da on lično nije u stanju da podnese imovinski zahtev te stoga on može biti zastupan. M.M. je njegov zet, te stoga, on nije obavezan da održava svog svekra na osnovu Zakona o porodici na Kosovu br. 2004/32. S toga, on nije član domaćinstva. Prema tome, kako bi bio ovlašćen da zastupa R.P., uzimajući u obzir, kao što je KKAI navela, ne postoji izuzetne situacije u ovom predmetu koja stvara problematično dostavljanje punomoćja, on treba dostaviti valjano punomoćje.

b. Ipak, Vrhovni sud smatra da odluka KKAI o odbacivanju zahteva zbog ne dostavljanja punomoćja nije doneta na osnovu odredbi u vezi načina o kompletiranju zahteva.

Član 11.1 UNMIK Uredbe br. 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079 predviđa primenu odredbi Zakona br. 02/L-28 o Upravnom postupku mutatis mutandis u postupcima Komisije. Član 39.1 Zakona o Upravnom postupku predviđa: *“Ukoliko zahtev*

zainteresovane stranke za pokretanje upravnog postupka nije pripremljen u skladu sa članom 38 ovog zakona, fizičkom i pravnom licu koje traži meru organa uprave, će se pismeno zatražiti ispravku omašaka u zahtevu.”

Među uslovima iz člana 38. ovog zakona, obavezno je podneti pismeni zahtev, potpisan sa datumom od strane osobe ili pravnog zastupnika iste.

Vrhovni sud smatra da se reči „*tražiti ispravku*“ u kontekstu zahteva podnetim pred sudom, odnose na formalni zahtev uključujući navođenje o ne povinovanju sa time kao što se obično dešava tokom uputstva u predmetu u svim postupcima pred sudom. Ovo mišljenje se takođe odnosi na obaveze i odgovornosti Izvršnog sekretarijata koje su opisane u Dodatku II AN 2007/5 zamenjenim, a posebno u članu 1.1 (a) i 4.1: traži se od Izvršnog sekretarijata da „*omogući prikupljanje zahteva*“ i, u vreme rešavanje zahteva „*da pomogne strankama da reše zahtev*“.

Kako bi tumačili ove odredbe AN, Vrhovni sud, kao što je predviđeno članom 13. istog AN:, *‘...može da uzme u obzir, uz one modifikacije ili kvalifikacije koje smatra neophodnim ili odgovarajućim u datim okolnostima, odredbe važećih zakona o ovlašćenjima Vrhovnog suda koje se odnose na građanske postupke uključujući, mutatis mutandis, odredbe Administrativnog naređenja br. 2003/13 od 11. juna 2003. godine, za sprovođenje UNMIK Uredbe br. 2002/12 o Ustanovljavanju Specijalne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju’.*

Član 28. 4 UNMIK AN br. 2008/6 koji izmenjuje i popunjava UNMIK AN 2002/13 u vezi kriterijuma prihvatljivosti zahteva glasi da kada veće u ročištu odluči da nisu ispunjeni uslovi prihvatljivosti, isto će doneti nalog podnosiocu zahteva u kome će se odrediti razumni vremenski rok za kompletiranje ili ispravku zahteva, te i da u nalogu treba stojati način zbog kojeg zahtev nije ispunio uslove, te se isti treba uručiti podnosiocu zahteva.

U smislu ove interpretacije, Vrhovni sud smatra da odgovornost Izvršnog sekretarijata da „*omogući sakupljanje zahteva*“ koje neophodno implicira sakupljanje zahteva nameće aktivnu i efikasnu ulogu u pripremanju potpunih zahteva koji se trebaju uputiti Komisiji.

Vrhovni sud primećuje da u konkretnom slučaju spisi pokazuju da je M.M. bio neformalno kontaktiran dana 13. maja 2009. godine i 13. avgusta 2009. godine, putem telefona, i traženo je od njega da dostavi punomoćje dato od strane nosioca imovinskog prava. Dat mu je

vremenski rok od 30 dana. Kasnije, dana 13. avgusta bio je obavešten da ako ne uradi to njegov imovinski zahtev će biti odbačen.

Uzimajući u obzir posledice odbacivanja zahteva u postupku koji se ne može nastaviti pošto, na osnovu člana 8 AN 2007/5 kao što je zamenjeno, vremenski period za prihvatanje zahteva je istekao 3. decembra 2007. godine za zahteve prek KKAI, Vrhovni sud nalazi da jedino pismeni zahtev koji navodi posledice ne ispunjavanja uslova u vezi prihvatljivosti zahteva, dostavljen stranci, može dovesti do odbacivanja zahteva.

U konkretnom slučaju, sličan formalni zahtev nije obavljen. S toga, zastupnik podnosioca zahteva nije bio obavešten o traženim izvesnostima da zahtev može biti odbačen zbog nedostatka punomoćja. Kada je prilikom primanja odluke KKAI shvatio uticaj ovog nedostatka, isti je uložio žalbu i priložio pravilno, overeno i valjano punomoćje.

3. Kao posledica gore navedenih obrazloženja, na osnovu člana 13.1 (a) UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079, Vrhovni sud će prihvatiti žalbu. Međutim, Vrhovnom sudu nije dozvoljeno da donese novu završnu odluku. Nisu ispunjeni uslovi završne odluke pošto obaveštenje zahteva nije bilo obavljeno na pravilan način.

Član 10.1. UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom 03/L-079 predviđa: „Po prijemu zahteva, Izvršni sekretarijat obaveštava ili šalje kopiju zahteva bilo kom licu koje nije podnosilac zahteva, a koje trenutno koristi imovinu ili tvrdi da ima pravo dan imovinom koja je predmet zahteva i čini razumne napore da obavesti bilo koje drugo lice koje može da ima pravni interes u vezi sa imovinom.“. Ovde, međutim, Vrhovni sud nalazi da napori KAI o obaveštenju nisu bili dovoljni: što dovodi do ozbiljne povrede:

- Obaveštenje obavljeno 2008. godine (postavljanjem znaka na mestu gde se parcela navodno nalazila) nije smatrano valjanom od strane KAI, gde je ista obnovila obaveštenje 2010. godine.
- U 2010 godini, KAI je ograničila samu sebe o objavljivanju zahteva i raspodele Lista u selu i ostalim institucijama. Jedino ovo se ne može smatrati kao „razumni napori“ u smislu člana 10.1 UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079 (vidi odluku Suda od dana 1. Marta 2012. Godine, GSK-KPA-A-60/11). KAI takođe treba postaviti znak na spornoj parceli, pošto bi ovo znatno povisilo mogućnost zainteresovane strane da sazna o

zahtevu. Postavljanje zahteva ne bi bilo više od neophodnog „razumnog napora“. Sud primećuje da je ova vrsta obaveštenje odabrana od strane KAI u većini slučajeva, obaveštenje putem objavljivanja je obično obavljeno kao dodatna mera. Što više, u 2008. Godini, KAI je na ovaj način obavila obaveštenje sporne parcele.

Sud ne može isključiti činjenicu da bi sa valjanim obaveštenjem zahteva neko ko koristi parcelu mogao odgovoriti na zahtev. U ovom predmetu, tužena strana bi imala pravo da bude saslušana ne samo od strane Vrhovnog suda već i u prvostepenom postupku, od strane KAI. Prema tome, ne samo to da obaveštenje treba da bude obnovljeno na tačan način već i odluka KKAI treba biti poništena i predmet vraćen KKAI na ponovno razmatranje kako bi se sprečila ozbiljna povreda materijalnog prava (takođe vidi gore navedenu odluku suda).

Troškovi postupka:

Pošto je odluka KKAI poništena i predmet vraćen na ponovno razmatranje, troškovi postupka će biti određeni od strane KKAI kao prvi stepen (član 465.3 ZPP).

Pravni savet:

U smislu člana 13.6 UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom 03/L-079, ova presuda je konačna i primenljiva i ne može biti osporena korišćenjem redovnih ili vanrednih pravnih lekova.

Anne Kerber, EULEX predsedavajući sudija

Elka Ermenkova, EULEX sudija

Sylejman Nuredini, sudija

Urs Nufer, EULEX registrar